

ICELANDIC A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
ISLANDAIS A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
ISLANDÉS A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)
Lundi 19 mai 2003 (morning)
Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Fjallið skriflega um annan af eftirfarandi textum

1. (a)

Vancouver í október.

Elsku Pat.

Einhvern tímann lest þú kannski þetta langa bréf. Mér finnst að það gerist þannig að þú situr við gluggann þinn uppi á fjórðu hæð heima í Paddington og horfir yfir húspökin á grænkandi trén í Hyde Park. Það er vor og þú leysir krossbandið utan af skókassanum og segir við sjálfa þig: “Þetta er þó skrýttinn bunki af skrifuðum blöðum. Á tungumáli sem ég ekki skil. Áreiðanlega eitthvert uppátækið í pabba, blessuð sé minning hans. Hann var Íslendingur, og einhvern tímann fyrir löngu hefur hann skrifað mér langt bréf á íslensku sem ég ekki kann. Kannski ég drífi mig nú að læra hana svo ég geti lesið þessi blöð.”

Á því andartaki mætir ákvörðun þín ósk minni.

- 10 Ósk sem við öllum með okkur hvert og eitt, þó hún blundi misdjúpt, ósk um að skila arfinum til næstu kynslóðar, lifa áfram sem hluti af goðsögn ættstofnsins. Sú saga verður aldrei sögð rétt nema á hans eigin tungumáli.

Mig langar til að þú þekkir þann hluta þinna flóknu róta sem ég er vaxinn af. Mig langar til að þú vitir hvers vegna ég er það sem ég er og þú ert það sem þú verður í þann mund sem þú lest þessar síður.

- 15 Daginn áður en ég fór hingað til Kanada komst þú heim úr skólanum og söngst fyrir mig gamlan söng sem frönskukennarinn þinn hafði kennt bekknum að syngja. Þetta litla atvik verður þér kannski gleymt þegar þú ert komin þar á lífsleiðinni að þú getur lesið það sem hér stendur. En mér verður það ógleymanlegt. Ekki bara fyrir það hvað þú varst falleg lítil stúlka sem komst heim úr skólanum og vildir gefa öðrum hlutdeild í gleði nýrrar reynslu sem góða kennslukonan þín hafði gefið þér. Það var í sjálfu sér nógu fallett og eftirtektarvert, en hitt hreif mig þó enn meira, að gruna vegferð þessa söngs frá rökkvaðri fortíð mannglegra tilfinninga til vara þinna. Kennarinn þinn sagði þér að þessi söngur ætti rætur að rekja til farandsöngvara miðalda, hann hefði fyrst verið skrifaður á nótur fyrir
- 20 hundrað árum. Það þótti þér að vonum gamall söngur. En rætur hans eru miklu eldri. Ég þykist vita að þú sjáir fyrir þér farandsöngvara með strengleik. Grannir fingur hans hræra strengi á hljóðfæri sem líkist lútu. Kannski stendur ennisbjört jómfurú á lengdar og tekur höndum til hjartans.

- 25 En hver kenndi honum að syngja og hræra strengi? Móðir hans? Faðir hans? Og hver kenndi þeim sem kenndi þeim? Og hver kenndi þeim sem kenndi þeim ...

Ég horfði á þig syngja og sá fyrir mér skinnklædda móður við bál með barn á armi sem hún svæfði með orðlausum söng. Ég sá einnig fyrir mér háran þul kveða um harma hetjunnar, heyrði seiðskrattann og völvuna særa dulmögna náttúrunnar til fundar við sig að ráða furður og feiknstafi ...

- 35 Sumir kváðu betur en aðrir, söngurinn lagðist í ættir, fylgdi nið eftir nið við ólík kjör. Sönghneigðin, ættarfylgjan gamla, náði áður óþekktum þroska hjá mér, kannski leggur hún sig til hvíldar hjá þér, sefur í nokkrar kynslóðir og bærir svo á sér á ný, kannski heldur hún áfram að vaka í þér. Ég er ekki gæddur hæfileikum umfram formæður mínar og forfeður. Líkt og Móses forðum var þeim leyft að sjá til fyrirheitna landsins án þess að ná þangað.
- 40 Atvik og aðstæður báru mig alla leið svo til fyrirhafnarlaust. Ég finn fyrir örlögum þeirra eins og byrði, ekki þungri en brothættri.

- Úfnir víkingar sem sigldu í fússi um sollið haf frá blómlegum byggðum forfeðra sinna og settust að á utanverðum jaðri heimsins fluttu hana með sér. Hernumin þý þeirra úr austri og vestri tóku hana með sér. Eigum þeirra var rænt, hús þeirra voru brennd, frelsi snúið í
- 45 ánauð, en sönghneigðina gat enginn frá þeim tekið. Sá knérunnur sem óx af blöndu víkinga og ánauðugs fólks geymdi hana með sér í þúsund ár, hún lifði af landnám og blóðhefndir, kristnitöku, svartadauða, siðaskipti, móðuharðindi, hún lifði af norskt konungsvald og danskt, heimskreppu, heimsstyrjaldir, kollsteypu byggðarinnar, hvarf síldarinnar, þorskastríðin, uppgangsárin ...
- 50 Nafnið þitt, Patricia, það minnir á forna ætt og föðurland. Laboremus pro patria, sögðu Rómverjarnir þegar þeir drýgðu einhverja dád fyrir föðurlandið. Föðurland þitt er Ísland, en ég er samt ekki að skrifa þetta pro patria, ég skrifa það pro Patricia, svo þú týnir ekki uppruna þínum í þjóðahafið, svo þú vitir af ættarfylgjunni gömlu, að þú skiljir að franskur söngurinn sem þú lærðir í skólanum er dýrgripur sem kynslóðirnar hafa mótað úr efni sem
- 55 guðirnir gáfu mannkyni í árdaga.

Böðvar Guðmundsson, *Híbýli vindanna* (1993)

1. (b)

Af veðrum

Þú leggur hnífsegg nessins við
mótspyrnu öldunnar og mælir ferð
hennar löngu eftir vindinn, enn er
allt vindlitur horfinn vindur þó
5 að litirnir séu að jafna sig rautt
fyrst síðan blátt á þökum, litur í
svefnrofum, grænt er ennþá grátt; enn
heyrðu ávæning vindsins í orðum
eins og hvað?
10 fyrir augað undan
auganu halda skýin austan vestur
og toгна norður, án föruneysis við sól sem
enn stendur kyrr í austri í viðmiðunar-
leysi augans yfir deplóttum brúnum,
15 þær renna ekki sundur enn, en nýir vindar
taka að rísa upp af steinþöglu landi
því að breytingin er jafn alsveigjanleg
og tómið sjálft, tákn hennar
mjúk eins og regn, vindur ský eða
20 langur skugginn sem breiðist hægt og
hægt norður af Henglinum yfir kaldar
eggjar morgunloftsins; undir kvöld bráðna
eggjar ness og tanga í sólsetrinu.

Kristján Karlsson, *Kvæði* (1992)